

Nedostatky zjištěné v hospodaření příspěvkových organizací Kraje Vysočina následnými veřejnosprávními kontrolami v roce 2019

Porušení rozpočtové kázně podle zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů (§ 28 nebo § 22 ve smyslu § 28 odst. 13)

- použití příspěvku na provoz na účel, na který měly být použity účelové peněžní dary z rezervního fondu
- použití příspěvku na provoz v rozporu se stanoveným účelem
- použití FKSP na účely nevyomezené vyhláškou č. 114/2002 Sb.
- neoprávněné vyplacení příplatků k platu

Vnitřní kontrolní systém (zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, vyhláška č. 416/2004 Sb.) - zjištěnými nedostatky v hospodaření prokazováno nedostatečné nebo formální provádění řídicí kontroly odpovědnými zaměstnanci, nefunkčnost nastavených postupů resp. nenastavení postupů v organizacích:

- vnitřní předpisy k vnitřnímu kontrolnímu systému neaktualizovány, nesprávně nastaveny postupy a vymezeny odpovědnosti a pravomoci
- funkcí příkazce operace pověřeni a vykonávali ji zaměstnanci, kteří nebyli vedoucími zaměstnanci
- nenastavení zastupitelnosti příkazce operace a sloučené funkce správce rozpočtu a hlavní účetní
- neprovedení/nedoložení záznamů o provedení předběžné řídicí kontroly před vznikem nároku příkazcem operace, např. při prodeji majetku
- neprovedení/nedoložení záznamů o provedení předběžné řídicí kontroly po vzniku nároku příkazcem operace / hlavní účetní / u bezhotovostních operací / v rámci doplňkové činnosti
- předběžná řídicí kontrola před vznikem závazku neprokázána záznamem o schvalovacím postupu správce rozpočtu zejména u veřejných zakázek, smluvních vztahů, pracovněprávních vztahů, cestovních příkazů, drobných nákupů
- jako předpokládaná výše výdaje byla do záznamu o předběžné řídicí kontrole před vznikem závazku doplňována zpětně skutečná výše
- nesprávné využití institutu limitovaného příslibu na veškeré náklady a výnosy obsažené ve finančním plánu / na operace a závazky, jejichž věitel a výše byla předem známa
- průběžné nesledování výše stanovených limitovaných příslibů s důsledkem jejich překročení a úhrady výdajů bez provedení řídicí kontroly
- k zvýšení limitovaného příslibu k cestovním náhradám nedoložen schvalovací postup správcem rozpočtu
- neeliminováno právní, finanční a provozní riziko v hospodaření s veřejnými prostředky nedodržením zákona o registru smluv
 - o neuzavření smluv k plnění nad 50 tis. Kč bez DPH
 - o nezveřejnění smluv nebo objednávek
 - o zveřejnění dodatků smluv bez zveřejnění původních smluv
 - o nezveřejnění smluv ve strojově čitelném formátu nebo stanovené lhůtě
- neeliminováno riziko neoprávněného vyplacení příspěvků na stravování z důvodu nesledování doby odpracované v místě výkonu práce za kalendářní den u jednotlivých zaměstnanců
- dlouhodobé nevyužívání hrazených uživatelských práv k SW programu
- neprováděna kontrola návaznosti výkazů práce z jednotlivých pracovních poměrů zaměstnance při zjištění souběhu vyplacení odměn z uzavřené dohody s platem z hlavního pracovního poměru za stejnou dobu
- nevyhotovování výkazů o skutečné době výkonu práce na základě dohod o provedení práce
- neověřovány fakturované částky na smluvní ujednání

- nevyfakturována dodavateli smluvně dohodnutá spotřeba energie
- dispoziční oprávnění k bankovním účtům pouze jednoho zaměstnance organizace bez zajištění kontroly jiným pověřeným zaměstnancem
- uzavřené smlouvy obsahovaly sankční ustanovení výrazně nevýhodná pro organizaci
- peněžní fondy nebyly v průběhu celého kalendářního roku kryty finančními prostředky
- neplnění opatření přijatých k odstranění nedostatků na základě výsledků předchozí kontroly
- nedodržení postupu při vyřazování majetku nastaveným opatřením přijatým k odstranění nedostatků na základě výsledků předchozí kontroly
- formální provádění řídicí kontroly – např. doloženy různé záznamy o jejím provedení k jednotlivým fázím, přičemž odpovědní zaměstnanci nebyli schopni zdůvodnit význam svých podpisů; následnou řídicí kontrolou nezjištěny nedostatky ve stanovení výše cestovních náhrad, následně zjištěny veřejnosprávní kontrolou; datum provedení kontroly byl v rozporu se skutečným průběhem operace

Ostatní právní předpisy (zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, vyhláška MF č. 114/2002 Sb., o FKSP, ...)

- zjištění porušení uvedených právních předpisů s důsledkem porušení rozpočtové kázně – viz výše
- netvoření fondu investic z příjmů z prodeje vlastního dlouhodobého hmotného majetku, z navýšených odpisů majetku
- vykonávání stejného druhu práce zaměstnanci na základě hlavního pracovního poměru i dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr
- stanovení a vyplácení příplatků v nižší/vyšší než nárokové částce
- neproplácení nároků na příplatky
- proplácení odměny v nižší než sjednané výši dle dohody o provedení práce
- stanovení zvláštního příplatku zaměstnanci platovým výměrem, ve skutečnosti nevyplácen
- vyplácení zvláštního příplatku a příplatku za vedení v plné výši při kráceném pracovním úvazku
- chybějící resp. nedostatečné odůvodnění vyplácení odměn zaměstnancům
- chybějící evidence pracovní doby
- zaměstnanci nebyli písemně informováni o důvodu změny skutečností uvedených v platovém výměru
- neproplácení nároků na cestovní náhrady při tuzemských pracovních cestách
- vyplácení cestovních náhrad zaměstnancům v nižší resp. vyšší částce, než činil nárok při tuzemských i zahraničních pracovních cestách
- základní přiděl do FKSP tvořen nižší částkou

Předpisy Kraje Vysočina (zásady zastupitelstva kraje, pravidla rady kraje, usnesení zastupitelstva a rady kraje)

- nesestavení seznamu rizik podle stupně významnosti pro účely řízení rizik v organizaci
- přijetí majetku do vlastnictví organizace bez předchozího souhlasu zřizovatele
- chybějící souhlasy zřizovatele k uzavření smluv o nájmu a výpůjčce na dobu delší než 1 rok
- požádáno o souhlas zřizovatele k uzavření smluv o výpůjčce až po jejich uzavření
- evidování a vykazování dlouhodobého hmotného majetku jako majetku vlastního, když souhlas zřizovatele s nabytím majetku do vlastnictví nebyl organizacím udělen a ve skutečnosti se jednalo o majetek svěřený
- nedostatečné zabezpečení majetku - nedoložení majetku při fyzické kontrole na místě
- vyřazení nepotřebného majetku v pořizovací ceně nad 100 tis. Kč bez souhlasu zřizovatele
- vyřazení majetku bez písemného rozhodnutí statutárního orgánu organizace o jeho nepotřebnosti resp. písemně rozhodnuto až po okamžiku likvidace majetku
- neodvedení příjmů z prodeje svěřeného majetku zřizovateli
- neevidování smluv o nájmu a výpůjčce, darovacích smluv na Portálu PO
- použití fondu investic na účel neodsouhlasený zřizovatelem ve finančním plánu

- odepisování majetku nesprávnými odpisovými sazbami s vlivem na výsledek hospodaření a tvorbu fondu investic
- zkrácení předpokládané doby používání majetku s dopadem na výši odpisů a tvorbu fondu investic bez informování zřizovatele
- odepisování majetku pouze z hodnoty jeho technického zhodnocení
- odpisové plány neobsahovaly veškeré stanovené náležitosti
- nedodržení stanoveného účtového rozvrhu účtováním na nesprávné analytické účty
- účtováno na účet nevymezený platnou účtovou osnovou a účtovým rozvrhem
- nedodržován předpis zřizovatele pro zadávání veřejných zakázek, zejména:
 - o neuzavření písemných smluv na plnění přesahující hodnotu 50 tis. Kč bez DPH
 - o neprokázáno odeslání výzvy nejméně 4 dodavatelům
 - o neinformování účastníků řízení o výsledku zadávacího řízení

Účetnictví (zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, vyhláška č. 410/2009 Sb., ČÚS pro vybrané účetní jednotky, vyhláška č. 270/2010 Sb., o inventarizaci)

- nesprávné postupy účtování – např. o použití fondu investic, darovaném majetku, tvorbě a použití FKSP
- nevymezení okamžiku uskutečnění účetního případu u veškerých účetních operací – např. při vyřazování majetku, u faktur došlých v následujícím účetním období
- neúčtování o podmíněných pohledávkách/závazcích ze smluv o nájmu a výpůjčce, o kterých má organizace povinnost účtovat v knize podrozvahových účtů při nestanovení významnosti informace vnitřním předpisem
- zaznamenávání podmíněných závazků na nesprávné syntetické účty
- neúčtování o věcných darech resp. darech přijatých formou služby
- neúčtování o pohledávkách, o vyřazení pohledávek
- neúčtování o příchovcích zvířat
- nesprávné účtování o opravných položkách k pohledávkám se záměrem ovlivnění účetní závěrky
- při převzetí majetku nenavázání na výši odpisování předávající organizace
- neevidování majetku v účetnictví ani majetkové evidenci
- neevidování nově pořízeného majetku v majetkové evidenci
- nedostatečná identifikace majetku v majetkové evidenci
- evidování majetku na bývalé zaměstnance
- jednorázové účtování o drobném dlouhodobém nehmotném a hmotném majetku na podrozvahové účty k 31. 12.
- dlouhodobá prodleva mezi okamžikem pořízení majetku a jeho zaevidováním v účetnictví a majetkové evidenci
- zařazení / vyřazení majetku dle účetnictví a dle majetkové evidence v rozdílný okamžik
- zařazování / vyřazování majetku z majetkové evidence průběžně a z účetnictví souhrnně měsíčně bez úpravy postupu vnitřním předpisem
- zařazení / vyřazení majetku do / z účetnictví a majetkové evidence k nesprávnému okamžiku oproti skutečnosti
- vyřazení majetku nedoloženo průkaznými záznamy o způsobu a okamžiku vyřazení
- vyřazení majetku z účetnictví i majetkové evidence, i když byl ve skutečnosti nadále užíván a odepisován
- uvedení některého majetku opakovaně ve více protokolech o vyřazení s rozdílnými okamžiky likvidace, čímž neprokázán skutečný okamžik likvidace
- záměna identifikačních údajů dvou položek majetku v protokolech o vyřazení, v důsledku toho majetkově i účetně ne/vyřazen majetek, který byl zlikvidován resp. nadále užíván
- nesprávné účtování o vyřazení plně odepsaného dlouhodobého hmotného majetku
- evidování majetku v účetnictví i majetkové evidenci, i když byl prodán
- v příloze účetní závěrky chybně označeny zůstatkové ceny vyřazeného majetku jako příjmy z prodeje vlastního resp. svěřeného majetku

- neúčtování o výnosech a nákladech při pořízení majetku z fondu kulturních a sociálních potřeb
- nesprávné ocenění majetku - bez nákladů souvisejících s pořízením; včetně nákladů nezahrnovaných do ocenění; průměrem k více položkám, přitom jednotlivé ceny položek byly uvedeny na faktuře
- ocenění souboru majetku neupraveno o ocenění vyřazené věci
- soubor majetku evidován bez rozpisu jednotlivých věcí
- nesprávné ocenění licencí k softwaru jako soubor hmotných movitých věcí
- nesprávné odepisování majetku od měsíce zařazení
- účetní závěrka za hlavní a doplňkovou činnost i v rámci jednotlivých doplňkových činností nepodávala věrný a poctivý obraz:
 - o kalkulace nákladů/ceny doplňkových činností
 - nezpracovány/nedoloženy/neaktualizovány
 - neobsahovaly všechny přímé i režijní náklady související s jejich výkonem
 - o účelové upravování koeficientu pro přepočtení nákladů doplňkové činnosti se záměrem nevykázání ztráty v doplňkové činnosti
 - o nestanovení klíčů resp. neprůkaznost nastavení klíčů pro rozúčtování nákladů mezi hlavní a doplňkovou činností
 - o náklady doplňkové činnosti zúčtovány v kalkulované resp. odhadnuté, nikoli skutečné výši
 - o chybné rozúčtování nákladů mezi hlavní a doplňkovou činností (např. přeúčtovány částky bez průkazného vysvětlení)
 - o o jedné doplňkové činnosti účtováno v rámci jiné doplňkové činnosti
 - o o doplňkové činnosti účtováno v rámci hlavní činnosti a naopak

Ostatní nedostatky

- chybné nebo neúplné nastavení vnitřních předpisů
 - o v rozporu s právními předpisy,
 - o odvolávky na neplatné právní předpisy,
 - o nevymezení hranice pro účtování o majetku na podrozvahových účtech
 - o neupraveny konkrétní postupy prováděné organizací, např.
 - v rámci hlavní i doplňkové činnosti a mezi nimi, zejména pro přeúčtování nákladů
 - při zařazování a vyřazování majetku
 - u časového rozlišení
- nedodržování postupů stanovených vnitřními předpisy resp. rozpor mezi skutečnými postupy a úpravou vnitřním předpisem
- odlišné vymezení drobného dlouhodobého nehmotného majetku ve dvou vnitřních předpisech
- nedodržení vlastního účtového rozvrhu organizace
- vyřazení majetku odsouhlasil zřizovatel, přesto organizace majetek nadále užívala a evidovala
- majetek nabízen na stránkách zřizovatele dříve, než vyhotoven písemný návrh na jeho vyřazení a rozhodnuto ředitelem o nepotřebnosti
- návrhy na vyřazení majetku vyhotoveny až po jeho skutečné likvidaci
- neuzavřeny dohody o odpovědnosti k ochraně hodnot svěřených zaměstnancům k vyúčtování
- knihy jízd neobsahovaly úplné záznamy, mj. časy jízd a při nezaznamenání nepřítomnosti zaměstnanců v docházkovém systému nebylo možno ověřit návaznost na cestovní příkazy a správnost nároku na cestovní náhrady
- rozpor mezi záznamy autoprovozu a cestovními příkazy zaměstnanců
- neřešeny výrazné odchylky skutečné spotřeby pohonných hmot od stanovených norem
- sledovaná spotřeba pohonných hmot nebyla dále vyhodnocována
- pravidelné / opakující se překračování pokladního limitu
- peněžní prostředky mezi pokladnou a bankovním účtem nepřeváděny vždy v rámci jednoho dne

- neprokázána vazba mezi evidencí pracovní doby, evidencí docházky a cestovními příkazy – vykázané údaje byly ve vzájemném rozporu
- nevyhotovování písemných cestovních příkazů při tuzemských pracovních cestách s délkou trvání do 5 hodin bez úpravy vnitřním předpisem
- nevyhotovování písemných cestovních příkazů při pracovních cestách s délkou trvání nad 5 hodin s důsledkem neprůkaznosti vzniku nároku na cestovní náhrady
- nezaznamenávání nepřítomnosti zaměstnanců na pracovišti v docházkovém systému bez úpravy konkrétního postupu vnitřním předpisem

Příčinami nedostatků byly v mnoha případech systémové nedostatky v nastavení a funkčnosti řídicích a kontrolních mechanismů. O kontrolních zjištěních byly protokoly vč. souhrnu nedostatků informovány zřizovatelské odbory a vedení krajského úřadu.